

HEVE-selvityshankkeen(VN 26808/2023)
kuuleminen 19.12.2024
- liikuntasetelin käyttöalan laajentaminen
kalastus- ja eräpalveluihin

Vesa Ruusila, erätalousjohtaja

Metsähallitus

vesa.ruusila@metsa.fi

Puh 040 840 6877

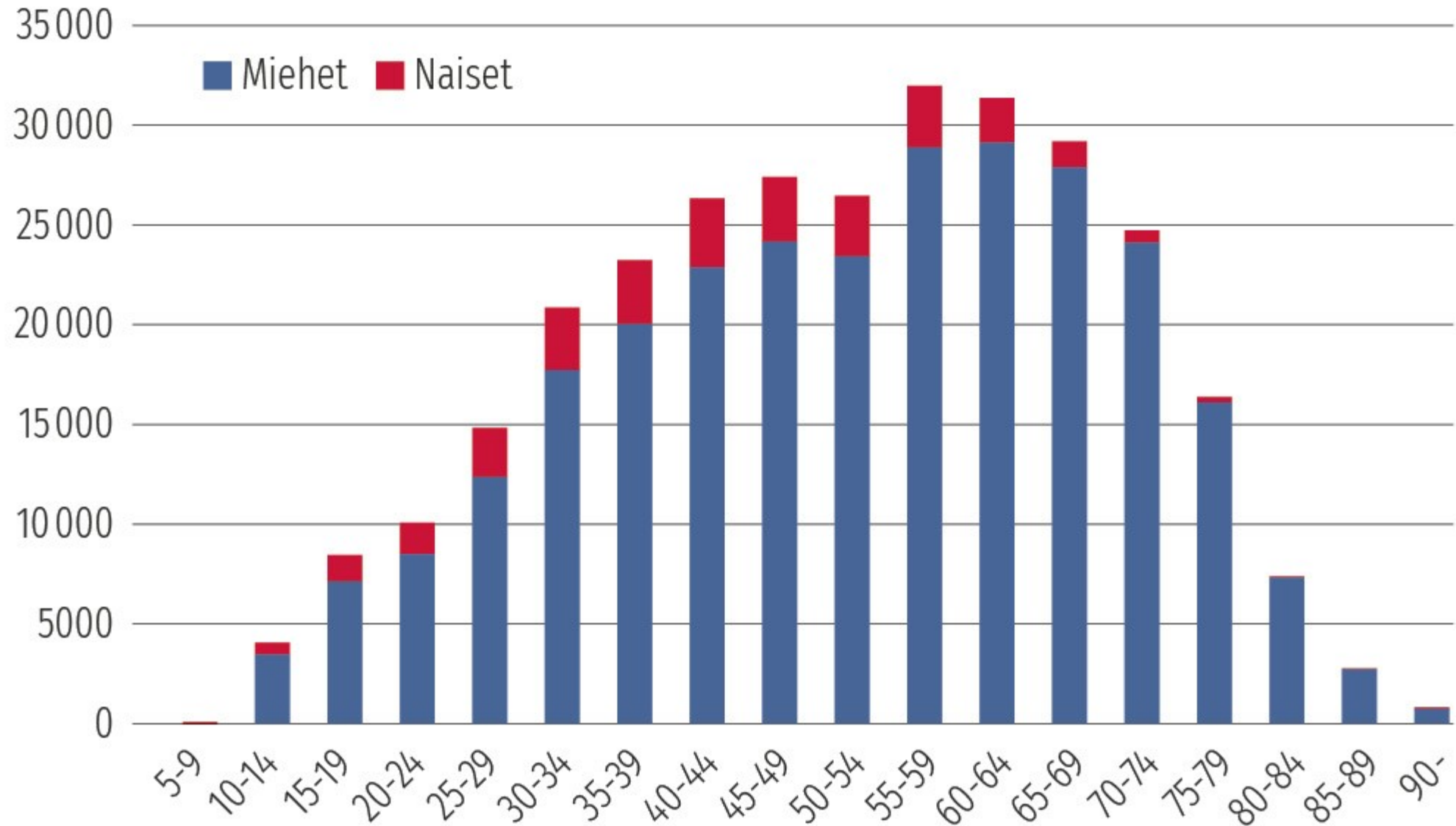
Esityksen rakenne

1. Käyttäjäpotentiaali: kalastajien ja metsästäjien määrä työikäisissä
 - Ikä- ja sukupuolijakauma
 - Harrastajien profiilit
2. Millaista liikuntaa metsästys ja kalastus ovat?
3. Aluetaloudelliset vaikutukset
4. Yhteenveto
5. Viitteet

Työikäisten kalastajien ja metsästäjien määrä Suomessa

- 18-64 –vuotiaita vapaa-ajankalastajia lähes miljoona
 - Naisia 345 000 (35 %)
 - Miehiä 642 000 (65 %)
- 19-64 –vuotiaita metsästäjiä n. 210 000
 - Naisia 10 %
 - Miehiä 90 %
 - Uusia metsästäjiä n. 7-8000/ vuosi

Metsästyskortin 2022 lunastaneet ikäryhmittäin

Kalastus on tärkeä harrastus

- Kalastonhoitomaksun suorittaneiden joukossa kalastus oli tärkein harrastus 21 %:lla, melko tärkeä harrastus 45 %:lla vastaajista
- Kalastus on myös sosiaalista toimintaa
 - 38 % kalastaa pääsääntöisesti perheen kanssa
 - 36 % kaverin tai kaveriporukan kanssa
 - 25 % pääsääntöisesti yksin

Kalastajaprofiilit

**Kokeileva
kalastelija**

**Luontoyhteyttä
etsivä**

**Intohimoinen
harrastaja**

**Erämaiden
selviytyjä**

**Perinteiden
vaalija**

Kalastajaprofiilit

Saalisvarmuus

Kuinka tärkeää saaliin saaminen kalastajalle on kokonaisuutta katsottaessa.

Saaliin valikoiminen

Kuinka paljon saaliiksi otettavan kalan lajilla tai koolla on merkitystä (pl. lain mukaan vapautettavat kalat).

Suhde kalastusyhteisöön

Kuinka läheiseksi kalastaja kokee muut kalastajat ja kuuluvuutensa johonkin yhteisöön. Vahva suhde voi tarkoittaa myös sivustaseuran roolia.

Lupamyönteisyys

Kuinka tärkeäksi kalastaja kokee lupien hankkimisen ja kuinka suurella todennäköisyydellä hankkii luvat.

Vastuullisuus

Kuinka tärkeää vastuullisuus on kalastajalle ja kuinka vastuullisesti pyrkii yleisesti ottaen arjessaan toimimaan. Tunne omasta vastuullisuudesta voi poiketa todellisuudesta.

Metsästäjäprofiilit

33%

24%

22%

21%

PROFIILI 1 Metsäkanalintupainotteiset

- Miehiä 91 %, naisia 9 %
- Muihin profileihin nähden useammin alle 20-vuotias (9 %)
- Koulutustausta erityisen harvoin ammattikoulu (26 %)
- Asuu harvoin haja-asutusalueilla (32 %), usein rhy:n jäsen Oulun, Lapin, Pohjanmaan, Uudenmaan alueella
- Erityisen vähän metsästyspäiviä (10)
- Metsästys harvimminkin erittäin tärkeää elämässä (näitä 9 %), on usein kohtalainen (39 %)
- Metsästysliikunnan rooli osana arjen ulkoiluja erityisen usealla (59 %) hyvin pieni

PROFIILI 2 Aktiivigeneralistit

- Miehiä 98 %
- Erityisen usein 20–39-vuotiaita
- Koulutustausta usein: ammattikoulu (54 %), harvoin yliopisto tai AMK (4 %)
- Rhy:n jäsenenä erityisen usein maan eteläosien riistakeskusalueilla
- Erityisen paljon metsästyspäiviä (69)
- Metsästys useimmin erittäin tärkeä osa elämää (60 %)
- Erityisen usealla (38 %) metsästysliikunta vähintään 3/4 arjen ulkoilusta

PROFIILI 3 Hirvieläinspecialistit

- Miehiä 90 %, naisia 10 %
- Erityisen usein yli 60-vuotias (67 %), ja erityisen harvoin kaikkia muita ikäluokkia
- Ei erityisiä koulutus- tai asuinpaikkapainotuksia
- Erityisen usein rhy:n jäsen Rannikko-Pohjanmaalla, Varsinais-Suomessa tai Uudellamaalla
- Suhteellisen runsaasti metsästyspäiviä (26)
- Saalis erityisen usein tärkeä tai erittäin tärkeä metsästyksen motiivi (26 %)
- Metsästysliikunnan rooli osana arjen ulkoiluja usein 1/4 tai vähemmän (70 %)

PROFIILI 4 Pienriistapainotteiset

- Erityisen usein naisia (18 %)
- Verrattain usein yli 60-vuotiaita (42 %) tai 40-59-v. (35 %)
- Suhteellisen runsaasti metsästyspäiviä (35)
- Erityisen harvoin yhdessäolo tärkeä motiivi metsästykselle
- Metsästysliikunnan rooli osana arjen ulkoiluja usein 1/4 tai vähemmän (65 %)

Millaista liikuntaa metsästys ja kalastus ovat?

- Yleisesti ottaen eri kalastus- ja metsästysmuodot arvioidaan keskiraskaaksi liikunnaksi ja ovat täten energiankulutuksen osalta vastaavia monien urheiluharrastusten kanssa (esim. lentopallon pelaaminen) (kv. yhteenveto Ainsworth ym. 2011).
- sekä metsästys- että kalastusharrastuksilla on merkittäviä vaikutuksia ihmisten sosiaaliseen, psyykkiseen sekä fyysiseen hyvinvointiin (Kaikkonen & Rautiainen 2014)
 - yhden vuorokauden pienriistaluvan hankkinut metsästäjä liikkui metsästyksen vuoksi/ansiosta keskimäärin 8,1 kilometriä päivässä
- Kalastuksen osalta positiivisista terveys- ja hyvinvointivaikutuksista on vastaavia viitteitä myös ulkomaisissa raporteissa (mm. Brown ym. 2012, McManus ym. 2011, Mc
 - Eri kalastustavat ja niihin liittyvä liikunta (mm. kairaaminen, soutaminen, kävely/vaellus kalastuskohteelle) kuormittaa monipuolisesti lihaksistoa (Ojajarju 2019).

ERÄTALOUS VAIKUTTAA.

Metsästysmatkailu

Lkm 266
Liikevaihto 9,5 milj. €
Työllisyys 397 htv

Kalastusmatkailu

Lkm 511*
Liikevaihto 20,9 milj. €
Työllisyys 935 htv

* Manner-Suomi

Suurpetojen katselu- ja kuvausmatkailu

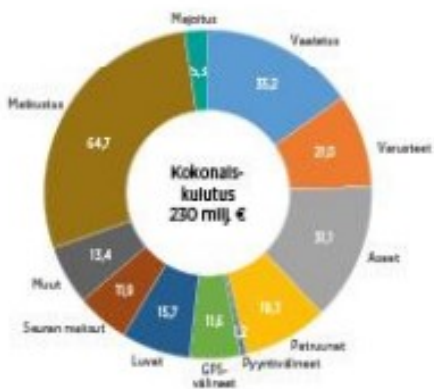
Lkm 35*
Liikevaihto 3,2 milj. €
Työllisyys 105 htv

* pl. hylkeiden katselu- ja kuvausmatkailu

Metsästäjät käyttävät rahaa harrastukseensa, vuosittainen suora kulutus on 230 milj. €

1000 € vuodessa
Arvio perustuu aiempiin tutkimuksiin.

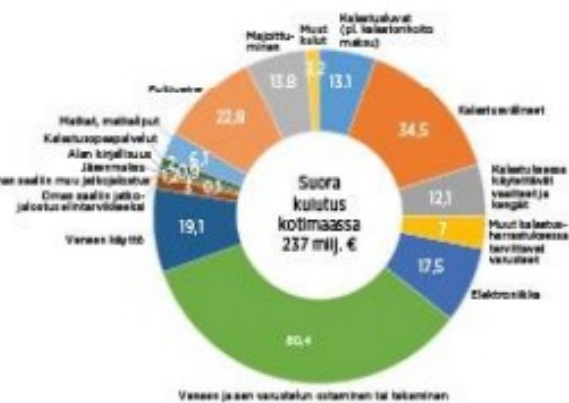
Vapaa-aikakalastajat käyttävät rahaa harrastukseensa. Kalastonhoitomaksun maksaneiden kalastajien vuosittainen suora kulutus on 249 milj. €.

1354 € vuodessa

948 € vuodessa

Kalastusmatkailu tunnuslukuina

Yhteenveto

- Kalastuksen harrastajista noin 1 miljoona ja metsästyksen harrastajista reilu 0,2 miljoonaa voisivat olla edun piirissä
 - Molemmissa ryhmissä miehet ovat enemmistönä
- Harrastajissa on useita profiileja, joiden aktiivisuus vaihtelee
 - Potentiaalia harrastajamäärien kasvuun ja aktiivisuuden lisäämiseen
- Kalastus ja metsästys ovat monelle tärkeitä harrastuksia
 - Paljon harrastuspäiviä vuodessa, sekä virkistystä että liikuntaa
- Kalastuksella ja metsästyksellä on merkittäviä aluetaloudellisia vaikutuksia erityisesti harvaan asutuilla seuduilla.

Kirjallisuuslähteitä

- Ainsworth, B. E., Haskell, W. L., Herrmann S. D., Meckes, N., Bassett Jr., D. R., Tudor-Locke C., Greer, J. L., Vezina J., Whitt-Glover, M. C. & Leon A. S. 2011: Compendium of Physical Activities: A Second Update of Codes and MET Values. Med. Sci. Sports Exerc., Vol. 43, No. 8, s. 1575–1581.
- Brown, A., Djohari, N. & Stolk, P. 2012: Fishing for answers - The final report of the social and community benefits of angling project. Substance, Manchester. https://www.researchgate.net/publication/274708025_Fishing_for_Answers_The_Final_Report_of_the_Social_and_Community_Benefits_of_Angling_Project
- Kaikkonen, H. & Rautiainen, M. 2014: Terveyttä ja hyvinvointia valtion mailta - tarkastelussa metsästäjät ja kalastajat. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 209.
- Maa- ja metsätalousministeriö 2024. Kalastusmatkailun kehittämissuunnitelma 2024-2034. Maa- ja metsätalousministeriö 2024.
- McManus, A., Hunt, W. & White J.S. 2011: Identifying the health and well-being benefits of recreational fishing. FRDC Report No. 2011/217. <http://www.tarfish.org/documents/Health%20and%20Wellbeing%20of%20Rec%20Fishing%202012.pdf>
- McManus A, Hunt W, McManus J, and Creegan R. 2014: Investigating the health and well-being benefits of recreational fishing in Western Australia. Centre of Excellence for Science Seafood & Health (CESSH), Curtin Health Innovation Research Institute, Curtin University Report # 22092011. <https://recfishwest.org.au/wp-content/uploads/2015/10/Recfish-Report-Final-September-2014.pdf>
- Mäkitalo, M, Nylund S. ja Rahkola A. 2023.- Kalastajaprofiilit. Metsähallitus 2023.
- Ojajarju, J. 2019: Kalastuksen terveystvaikutukset. Artikkelij Vapaa-ajankalastaja lehdessä 1/2019.
- Pellikka, J. & Eskelinen, P. 2019: Vapaa-ajankalastajien profiilit. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 41/2019. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 66 s.
- Pellikka, J. & Rautiainen, M. 2019: Millaisessa metsästysympäristössä metsästäjät saavat liikuntaa? – havaintoja pienriistametsästäjien kävelymatkoista valtion lupa-alueilla. Suomen Riista 65: 57-70.
- Pellikka, J., Ojala, A., Neuvonen M., ja Tyrväinen, L. 2020. Metsästys terveys- ja hyvinvointivaikutusten tuottajana. - Suomen Riista 66: 61–80.
- Pohja-Mykrä, M., Matilainen, A., Kujala, S., Hakala, O., Harvio, V., Törmä, H. & Kurki, S. 2018: Erätalouteen liittyvän yritystoiminnan nykytila ja kehittämissuunnitelmat. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 40/2018. Valtioneuvoston kanslia. 202 s.
- Tyrväinen, L., Pellikka, J. & Ojala, A. 2019. Riistatalouden terveyshyödyt. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 83/2019. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 32 s.